Vraag & Antwoord: Vaccinatie bij Volwassenen

Koen Van Herck

Vraag

Vaccinatie bij volwassenen:

- Hoe bereik je hen het best?
  - Er is geen aanbod aan structurele opvolging type Kind&Gezin, CLB, …
- Welke zijn de aanbevolen vaccins?

Volwassenen: aanbevolen vaccins

- Tetanus (klem)
- Difterie (kroep)
- Pertussis (kinkhoest)
- Influenza (griep)
- Pneumokokken
- Hepatitis A
- Hepatitis B
- Andere vaccins (incl. polio): ~ risico (reizigers)

- Bron: Hoge Gezondheidsraad
  - Vaccinatiegids 2009 (HGR 8586)

Volwassenen: tetanus

- *Clostridium tetani*
  - wijdverspreid in de bodem
  - produceert neurotoxine (= ziekmakend)
- Bij besmetting (60% < miniem huidwondje)
  - beperkte hoeveelheid bacteriën
  - toch voldoende toxineproductie
  - antistoffen in bloed noodzakelijk, of bescherming komt te laat

Volwassenen: tetanus

- Aanbeveling HGR:
  - basisvaccinatie: minstens 3 dosissen (0/1/6 mnd)
  - nadien: rappel elke 10 jaar, voor iedereen
  - aantal toe te dienen dosissen hangt af van:
    - primovaccinatie of niet?
    - zo ja, tijdsinterval sinds laatste dosis?
    - blootstelling of niet?
      - zo ja: ernst van de verwonding?
        - » oppervlakkig en schoon?
        - » met risico op tetanus?
  - Zie Vaccinatiegids HGR (2009, nr. 8586) voor de tabellen

Terug naar overzicht

Volwassenen: difterie

- *Corynebacterium diphtheriae*
  - produceert exotoxine
- Basisvaccinatie:
  - idem als tetanus
  - combinatievaccin
- Vaststellingen
  - geleidelijke afname van verworven immuniteit
  - toename nieuwe gevallen in jaren '90 (Rusland)
  - toename mobiliteit (reizen, migratie)
- Aanbeveling HGR: rappel elke 10 jaar
  - idem als / samen met tetanus (combinatievaccin)

Terug naar overzicht

Volwassenen: influenza

- Vaccin:
  - Jaarlijks wijzigende samenstelling
  - 1 dosis (midden oktober tot start griepseizoen)
- Aanbeveling HGR 2009-2010 (HGR 8596):
  1. Voorrang (dalende volgorde):
     1. Complicatierisico
        - 65 en ouder
        - onderliggende chronische aandoening (vanaf 6 mnd)
        - zwangere vrouwen in 2de of 3de trimester (tijdens seizoen)
        - verblijf in instelling
        - kinderen: langdurige aspirinetherapie
     2. Werkzaam in gezondheidssector
     3. Wonen onder hetzelfde dak als:
        - Personen vermeld onder 1.1
        - Kinderen <6 maanden

Volwassenen: influenza

2. Vaccinatie ook aangeraden voor:
   - 50 t/m 64 jaar oud
3. Bepaalde beroepsgroepen (dieren)
   - beroepsfokkers van gevogelte en varkens, en hun familieleden (onder hetzelfde dak)
   - beroepshalve contact met levend gevogelte/varkens

- Opgelet: overgevoeligheid voor eieren

Terug naar overzicht

Volwassenen: pneumokokken

- *Streptococcus pneumoniae*
  - 90 kapseltypes
  - belangrijke verwekker van
    - pneumonie
    - invasieve infecties (sepsis, meningitis, ...)
      - Merkelijk hogere incidentie bij 65+ (35-50/100.000 per jaar)
      - Bacteriëmie:
        - » 2/3 bij 50 jaar en ouder
        - » mortaliteit 20% bij 65+ en 40% bij 85+
  - resistentie tegen antibiotica
    - dalend, maar blijft belangrijk

Volwassenen: pneumokokken

- 23-valent vaccin (polysaccharide antigeen)
  - 95% van invasieve isolaten in België
  - ong. 50% bescherming tegen invasieve infecties bij ouderen en mensen met chronische aand.
    - grote retrospectieve studies (case-control en cohort)
    - prospectieve cohortstudie
    - meta-analysen
  - 1 dosis: afdoende antistoffenconcentraties tot 5 jaar na toediening (lager en minder lang bij 85+)

Volwassenen: pneumokokken

- Aanbeveling HGR: getrapt
  1. Ten zeerste aanbevolen: hoog risico
     - functionele asplenie, splenectomie
  2. Aanbevolen:
     - 65 en ouder
     - 50 en ouder, met
       - chronische bronchopulmonale aandoeningen
       - Congestieve hartziekte
       - Alcoholisme (met of zonder cirrhose)
     - HIV-geïnfecteerden

Volwassenen: pneumokokken

3. Kan (individueel) overwogen worden
   - orgaantransplantatie
   - lymfoom, chron. lymfat. leukemie, multipel myeloom
   - lek van cerebrospinaal vocht
   - andere chron. aandoeningen (nier, cardiovasculair, ...)

- Hervaccinatie
  - elke 3-5 jaar bij asplenie/splenectomie
  - elke 5-7 jaar bij chronische aandoeningen
  - bij 65 jaar en ouder: éénmalig, na 5-7 jaar

Terug naar overzicht

Volwassenen: hepatitis A

- Vaccinatieschema: 2 dosissen (0 / 6-12 mnd)
  - bijna 100% bescherming gedurende 1 jaar na 1 dosis
  - tweede dosis nodig voor langdurige bescherming
    - minstens 25 jaar
- Vaccinatie aanbevolen voor bepaalde groepen
  - Verhoogd risico op blootstelling / infectie
  - Verhoogd risico op ernstige infectie (leverlijden)
  - Verhoogd risico op transmissie (voeding)

Terug naar overzicht

Volwassenen: hepatitis B

- Vaccinatieschema:
  - 3 dosissen (0/1/6 mnd) of 4 (0/1/2/12 mnd)
  - systematische vaccinatie zuigelingen en adolescenten (sinds 1999)
  - bij volwassenen: controle antistoffen, 1-3 mnd na beëindigen van het vaccinatieschema
    - >10 IU/L: geen rappels nodig (tenzij…)
- Vaccinatie aanbevolen voor bepaalde groepen
  - Verhoogd risico op blootstelling / infectie
  - Verhoogd risico op ernstige infectie
  - Verhoogd risico op transmissie

Terug naar overzicht

Vraag

Pneumokokkenvaccin bij 65+

- nog steeds aanbevolen?
- en zo ja, met welke periodiciteit: 5 jaar?
  - Zie vorige slides
    - Pneumokokken
    - Aanbeveling voor volwassenen
    - Periodiciteit: éénmalig, na 5-7 jaar (tenzij chron. ziekte)

Terug naar overzicht